

การพัฒนาแนวทางการป้องกันและการดูแลมารดาและทารกในสถานการณ์ระบาดของโรค COVID -19 ในห้องคลอด โรงพยาบาลรามาธิบดี

นางสาวยิ่งขวัญ อยู่รัตน์ นางสาวภัทรจิตร ตันกุลและนางน้าอ้อย พรวนขุนทด
ห้องคลอด งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลรามาธิบดี

ที่มาและเหตุผล

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นโรคติดเชื้อที่รุนแรงและมีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้าง ทางโรงพยาบาลรามาธิบดีได้มีมาตรการและแนวทางการรับมือตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2563 และจากสถานการณ์ที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ทางภาควิชาสูติ-นรีเวช และงานการพยาบาลสูติ-นรีเวช และทีม CLT ต้องมีการวางแผนและวางแนวทางการปฏิบัติเพื่อเป็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อมายังบุคลากรและผู้รับบริการในกลุ่มของมารดาและทารกซึ่งเป็นกลุ่มที่เปราะบางและติดเชื้อได้ง่าย

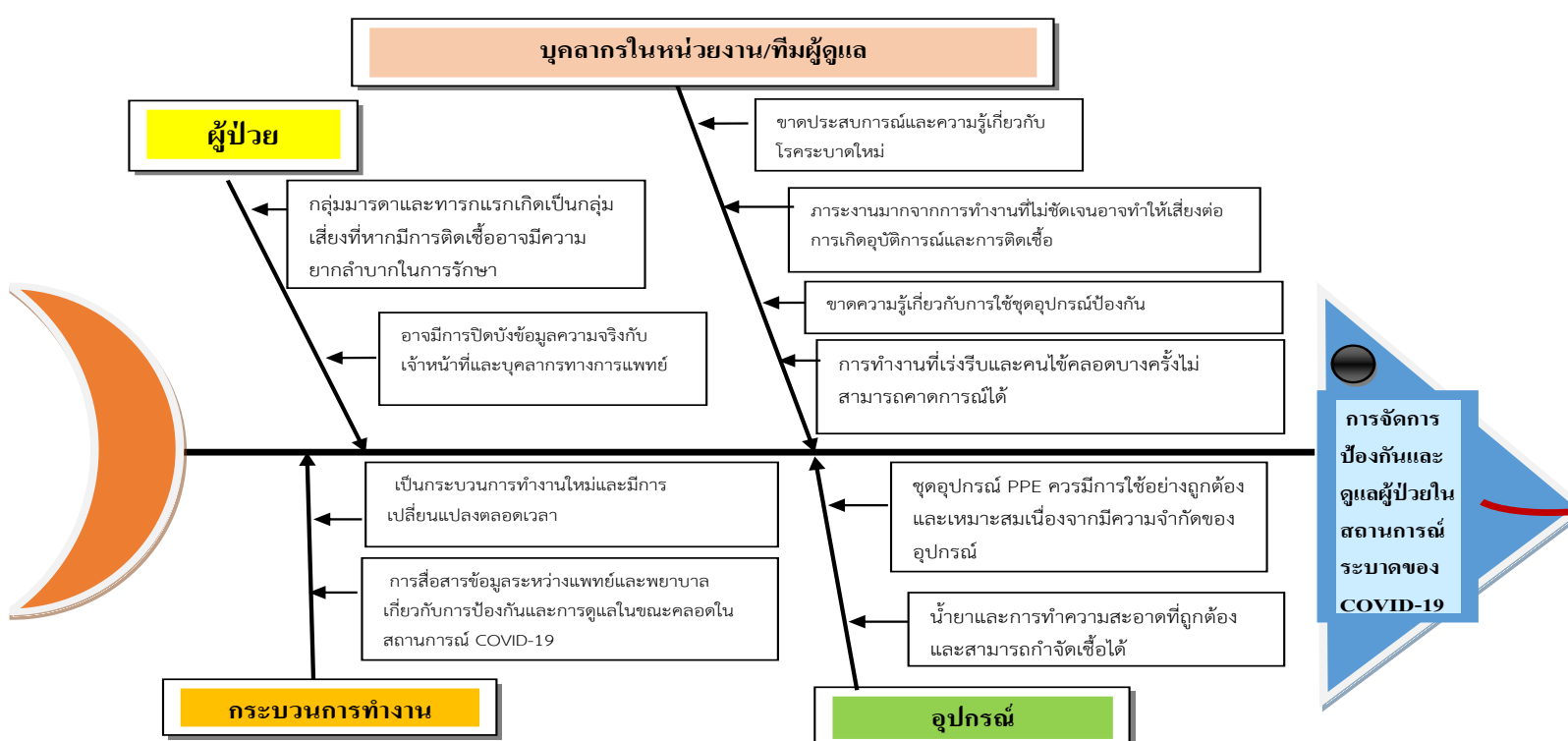
ห้องคลอด โรงพยาบาลรามาธิบดีได้ตระหนักถึงสถานการณ์และได้เริ่มมีการวางแผนมาตรการต่างๆ เพื่อนำมาปฏิบัติในห้องคลอด โดยมีการประสานงานจากทีมสหสาขาทั้งทีมสูติแพทย์ กุมารแพทย์ วิศวกรแพทย์และงานการพยาบาลสูติ-นรีเวช เพื่อเป็นการป้องกันเชิงรุก และการดูแลให้แก่ผู้รับบริการในห้องคลอดให้เกิดความปลอดภัยต่อทั้งมารดาและทารกแรกเกิด ตลอดจนบุคลากรต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในห้องคลอด ภายใต้มาตรฐานของหน่วยควบคุมการติดเชื้อของโรงพยาบาลและตามนโยบายของโรงพยาบาลรามาธิบดี เพื่อให้สามารถก้าวผ่านภาวะวิกฤตนี้ไปได้ด้วยดี

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อวางแนวทางการป้องกันและการดูแลมารดาและทารกในสถานการณ์ระบาดของโรค COVID -19 ในห้องคลอด โรงพยาบาลรามาธิบดีได้ถูกต้อง
- 2.เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อบุคลากรและผู้รับบริการในห้องคลอด

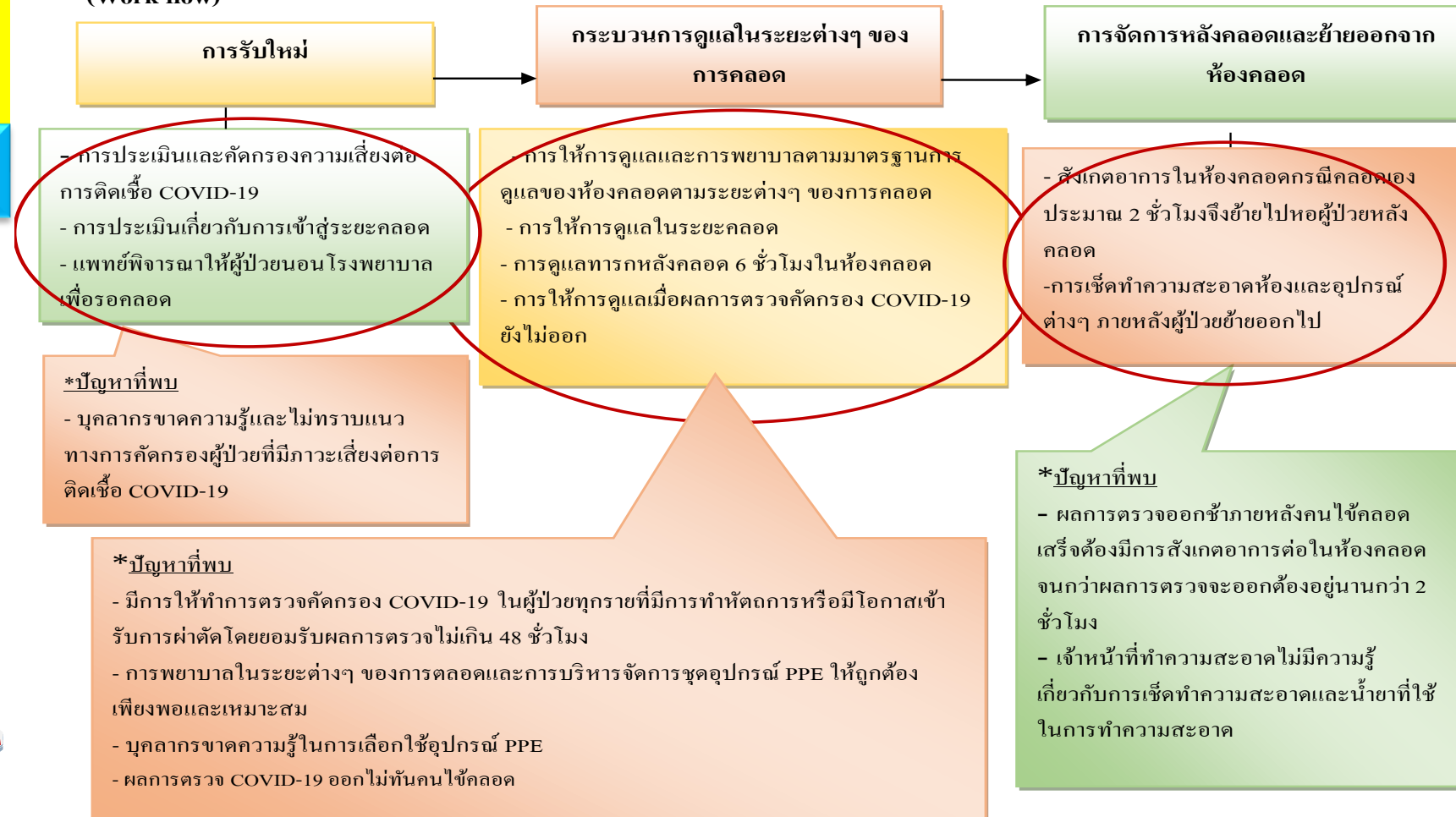
Root cause analysis

2.2 สาเหตุที่ทำให้ต้องมีการจัดทำแนวทางการป้องกันและการดูแลผู้ป่วยในสถานการณ์ COVID-19 ในห้องคลอด (Root cause analysis)

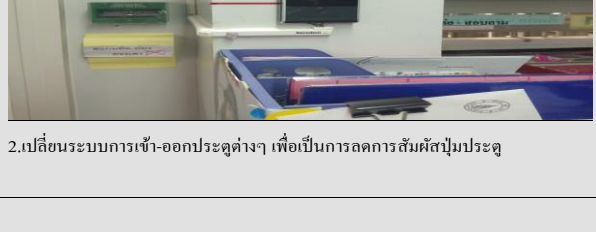
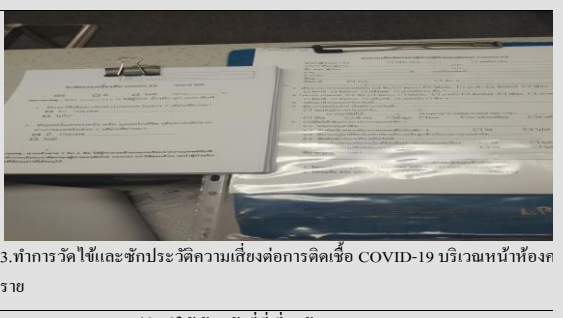
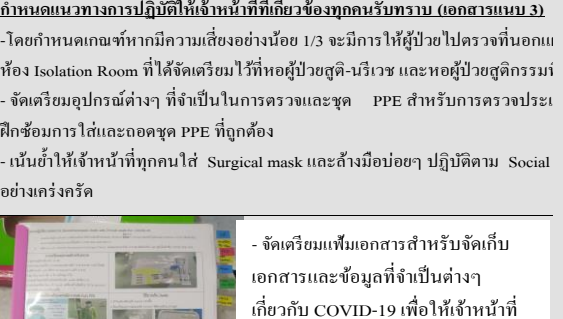
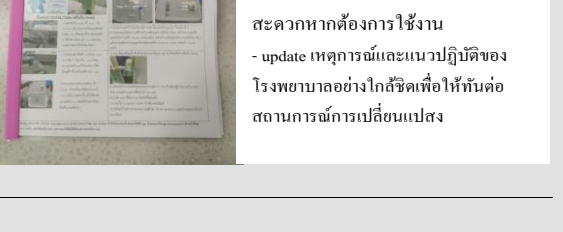
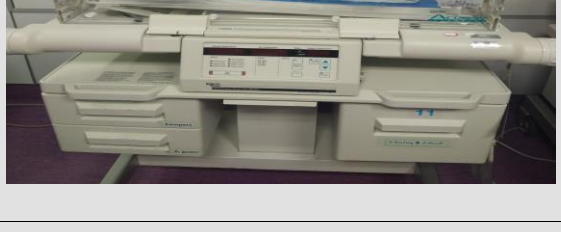
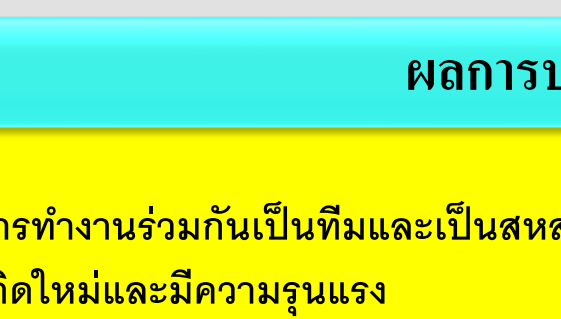
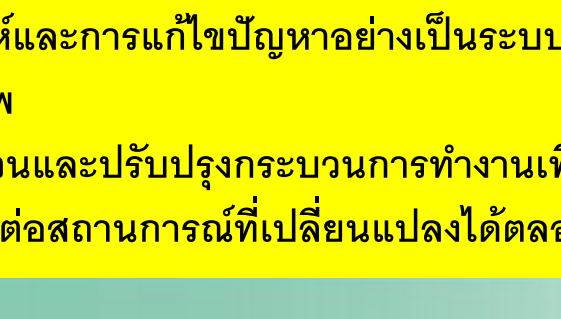
Work flow

2.1 กระบวนการทำงานเกี่ยวกับป้องกันและการดูแลผู้รับบริการที่มีความเสี่ยงต่อสถานการณ์โรคติดเชื้อ COVID-19 ในห้องคลอด (Work flow)

* จากปัญหาดังกล่าวจึงพบว่าจำเป็นต้องมีการจัดทำแนวทางการป้องกันและการดูแลผู้ป่วยในสถานการณ์ COVID-19 ในห้องคลอด

กระบวนการปรับปรุง/รูปแบบการปฏิบัติงาน

การปรับปรุง	รายละเอียด	สิ่งที่พบ/ข้อดี/ข้อด้อย	การปรับปรุง	รายละเอียด	สิ่งที่พบ/ข้อดี/ข้อด้อย
ระยะแรก พัฒนาและทดลองปฏิบัติครั้งที่ 1 -มีเทศและให้ความรู้เกี่ยวกับโรคระบาด COVID-19 - จัดระบบการป้องกันทางกายภาพในหน่วยงาน -จัดระบบการคัดกรองผู้ป่วยก่อนรับเข้ามาตรวจภายในห้องคลอดทุกราย	โดยการประชุมทีมผู้ร่วมงานเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและกำหนดแนวทางร่วมกัน ดังนี้ กำหนดแนวทางแก้ไข ระยะที่ 1 1.เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าห้องคลอดโดยการใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองก่อนเข้าห้องคลอดทุกครั้ง 2.เปลี่ยนระบบการเข้า-ออกประตูต่างๆ เพื่อเป็นการลดการสัมผัสกับประตู 3.ทำการวัดไข้และสังเกตอาการ COVID-19 บริเวณหน้าห้องรับ กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนรับทราบ (เอกสารแนบ 1) -โดยกำหนดเกณฑ์หากมีความเสี่ยงอย่างน้อย 1/3 จะมีการให้ผู้ป่วยไปตรวจที่นอกห้อง Isolation Room ถ้าได้ผลลบให้ผู้ป่วยรอที่ห้องคลอด และหากได้ผลบวกให้ผู้ป่วยไปตรวจที่ห้อง Isolation Room ถ้าได้ผลลบให้ผู้ป่วยรอที่ห้องคลอด และหากได้ผลบวกให้ผู้ป่วยไปตรวจที่ห้อง Isolation Room - เก็บน้ำที่เจ้าหน้าที่ทุกคนใส่ Surgical mask และล้างมือบ่อยๆ ปฏิบัติตาม Social distancing - จัดเตรียมแผนเอกสารสำหรับจัดเก็บเอกสารและข้อมูลที่เป็นต่างๆ เกี่ยวกับ COVID-19 เพื่อให้เจ้าหน้าที่สะดวกหาข้อมูลการใช้งาน - update มาตรการและแนวปฏิบัติของโรงพยาบาลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้สอดคล้องตามการเปลี่ยนแปลง	ข้อดี - เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรมีความตื่นตัวต่อสถานการณ์และพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ - เป็นการป้องกันเบื้องต้นจากสิ่งที่สามารถทำได้ในหน่วยงาน ข้อด้อย - สถานการณ์และแนวทางมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความสับสน - บุคลากรบางกลุ่มไม่มีความตระหนักและไม่สนใจต่อข้อมูลและแนวทางปฏิบัติในหน่วยงาน - การตั้งน้ำผู้ป่วยที่เตียงและเข้าสู่ระยะคลอดไปตรวจที่นอกห้องคลอดทำให้เกิดความไม่สะดวกทั้งผู้ป่วยและผู้ปฏิบัติงาน	การพัฒนาครั้งที่ 2 - ปรับวิธีการทำงาน - จัดทำวิธีการทำงานใหม่ร่วมกันกับทีม CLT หลังประเมินผลการปฏิบัติงานในระยะที่ 1 การพัฒนาครั้งที่ 3 - นโยบายของโรงพยาบาลตรวจเชื้อ COVID-19 ทุกรายที่มีอาการทางคลินิกและมีโอกาสในการแพร่เชื้อ - การขอคำปรึกษาจากหน่วยงาน IC จากการลงพื้นที่ห้องคลอดเพื่อประเมินความพร้อมและความถูกต้องของกระบวนการที่ทำอยู่ในหน่วยงาน	กำหนดแนวทางแก้ไข ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ประชุมในทีม CLT ทีม PCT ของห้องคลอดและห้องผ่าตัดสูติ-นรีเวช ทีมควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล เพื่อปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติใหม่ (เอกสารแนบ 4) 1.จัดเตรียมชุด PPE สำหรับผู้ป่วยที่คลอด และชุดสำหรับทำคลอดของเจ้าหน้าที่เมื่อเวลาว่างไม่ออก 2.จัดเตรียม Surgical mask สำหรับผู้ป่วยที่คลอด และชุดสำหรับทำคลอดของเจ้าหน้าที่เมื่อเวลาว่างไม่ออก 3.ขอความร่วมมือกับศูนย์แพทย์และหอผู้ป่วยติด 4 เพื่อทำการสร้างผู้คัดกรองตรวจหาเชื้อ COVID-19 ก่อนมีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยก่อนการแพร่เชื้อ 4.จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการทำ Reuse N95 หรือวิธีการใช้งานที่ถูกต้อง 5.มีเทศและกำกับดูแลเกี่ยวกับการทำความสะอาดห้องและอุปกรณ์ต่างๆ ภายหลังการใช้งานเสร็จเรียบร้อยแล้ว น้ำยาสำหรับฉีดทำความสะอาดและชุดที่ใช้ในการทำคลอด	ข้อดี 1.มีความชัดเจนของกระบวนการต่างๆ ทั้งในด้านการดูแลมารดาและทารก 2.เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจและรู้สึกปลอดภัยในการทำงาน 3.มีแนวทางการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

ตัวชี้วัด/ผลลัพธ์

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลดำเนินการ (เดือน/ปี)		
		ก่อนดำเนินการ- รอบที่ 1 (ม.ค.63)	หลังดำเนินการครั้งที่ 2 (ก.พ.-มี.ค.63)	หลังดำเนินการครั้งที่ 3 (มี.ค.-เม.ย.63)
1.อัตราการปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันและการดูแลผู้ป่วย COVID-19 ในห้องคลอด	100 %	ไม่มีข้อมูล	90 %	100 %
2.จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 ของเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานห้องคลอด	0 ราย	0 ราย	0 ราย	0 ราย

ผลการปรับปรุง

- 1.มีกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นทีมและเป็นสหสาขามีความร่วมมือในการทำงานในสถานการณ์โรคระบาดที่เกิดขึ้นใหม่และมีความรุนแรง
- 2.การวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อการวางแผนและนำมาปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ
3. มีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อเป็นลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน
4. การปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา